

Hra a cvičení pro předškoláky

Hra dítěti zprostředkovává poznávání světa, skutečnosti, učí je spolupráci, podřizování pravidlům, respektování ostatních dětí i dospělých. Přináší nejen radost z úspěchu, ale učí je i prohrávat, nést neúspěch.

Do režimu dne by měl být pravidelně zařazován čas na společnou hru (rodiče – dítě), stačí denně 15 – 30 minut. Hry a cvičení předkládáme dítěti nenásilně.

1) Cvičení a hry zaměřené na rozvíjení zrakového vnímání

- ❖ *Vyhledávání a rozlišování předmětů podle velikosti, barvy, případně tvaru* – do krabice od bot se nasypou knoflíky - dítě rozdělí na velké a malé, nejmenší nebo největší, třídí do skupinek podle barvy, případně tvaru
- ❖ *Skládání obrázků ze zápalek nebo špejlí* – skládají se jednoduché obrázky (například domeček, autíčko), může se postupovat podle vzoru, samostatně, nebo předem připravit obrázky, ve kterých bude jedna zápalka chybět a dítě bude mít za úkol ji doplnit
- ❖ *Skládání rozstříhaných obrázků* – můžou se použít pohlednice nebo obrázky vytvořené samotným dítětem, které se rozstříhají a dítě z nich skládá obrázek, počet dílů přidávat postupně-4, 6, 8, 9
- ❖ *Hledání rozdílů na dvou zdánlivě stejných obrázcích* - napřed jednodušších, pak složitějších; vyhledávání, co se na obrázcích změnilo, co chybí
- ❖ *Hledání cesty bludištěm* - buď klasickým bludištěm nebo typem se "zamotanými" čarami
- ❖ *Nedokreslené obrázky* – dítě říká, co na obrázcích chybí, případně je dokreslí
- ❖ *Odlíšení rozdílného obrazce* z řady stejných

2) Cvičení prostorové a pravolevé orientace

- ❖ vyhledání věcí na obrázku s pojmy dole/nahoře, vzadu/vpředu/uprostřed
- ❖ vyhledání a určení místa věcí v místnosti s určováním změny jejich postavení v prostoru
- ❖ určování polohy věcí s pojmy vpravo/vlevo na obrázku, hračky i v reálu
- ❖ určení pravé, levé ruky, oka, nohy na sobě a na druhém člověku

3) Cvičení a hry zaměřené na rozvoj sluchového vnímání

- ❖ *Rytmičná cvičení* – předvádí se rytmus, který dítě napodobí - t'ukáním tužkou, klepáním prsty, tleskáním
- ❖ *Cvičení rozeznávání hlásek na začátku slova, případně na konci slova (souhlásky)*
- ❖ *Cvičení rozeznávání slabik, počet slabik ve slově* – dětem se předkládají hračky nebo obrázky a ptá se: "Co začíná na me": medvídek "... na ko": kočka, slabiky vyt'uká, vytleská, graficky zaznamenaná

- ❖ *Hry zaměřené na rozvoj sluchového vnímání* – „hláska -s- nás probudí“ dětem, které leží a dělají, jako když spí, se předřikávají různá slova. Uslyší-li slovo, ve kterém je hláska -s- na začátku slova, případně na konci či uprostřed (hlásky obměňujeme), "probudí se" a vyskočí.
- ❖ *vyhledání předmětů na určitou hlásku* či slabiku v místnosti
- ❖ *rozlíšení zvuků typu Kimova hra* (zavázané oči, poznat zvuk sirek, peněz, klíčů aj.

3) Cvičení a hry zaměřené na rozvoj paměti a pozornosti

- ❖ *Rovnění hraček podle velikosti* – dítěti se předloží 3 - 5 - 10 hraček, které srovná do řady podle velikosti. Pak se hračky zakryjí a dítě se snaží vyjmenovat všechny hračky, jak šly po sobě.
- ❖ *Čtení z knihy* – čte se dítěti z knížky nebo se vypráví příběh. Vždy, když dítě uslyší předem smluvené slovo (například jméno Honza v pohádce o Honzovi), zvedne ruku.
- ❖ *Vyřizování vzkazů* – záměrné vyřizování jednoduchých vzkazů jednotlivým členům rodiny
- ❖ *Dovyprávění příběhu* -povídáme dítěti jednoduchý krátký příběh, který nedokončíme, dítě má za úkol jej dokončit. Dítě si tím cvičí pozornost, nechává pracovat fantazii, učí se souslednosti.
- ❖ *Recitace, zpěv dětských písniček*

4) Cvičení a hry zaměřené na rozvoj myšlení a řeči

- ❖ *Rozeznávání, co je správné, a co ne* – dítěti se předřikávají pravdivé i nepravdivé krátké věty a ono se snaží určit, co je správné a co špatně (například "Pomeranč je sladší než citron."; "Auto jede rychleji než kolo."; "Kočka je menší než myš.")
- ❖ *Řešení situace* – dítěti se předkládají různé situace, zpočátku z obrázků, pak slovně. Potom se zeptáme dítěte, jak by se zachovalo v určité situaci (například "Co by se stalo, kdybychom nezalévali květiny?" "Co uděláš, když rozbiješ hrníček?").
- ❖ *Hry se slovy* – vymýšlení vět nebo i říkanek, kde všechna slova začínají stejnou hláskou.
- ❖ *Vymýšlení slov do rýmu* – (například len - sen.).
- ❖ *Dovyprávění příběhu* – vyprávění dítěti jednoduchých krátkých příběhů, které se nedokončí. Dítě má za úkol je dokončit. Měla by být zachována dějová posloupnost, dopomáháme názornými obrázky.
- ❖ *Dětské říkanky spojené s rytmizací* – vytleskávání (ťukání, dupání) rytmu.
- ❖ *Artikulační cvičení* - jazykolamy (například Jelen se nese po lese, Pan Kaplan v kapli plakal, Klára králova hrála na klavír, Otoč tu tyč, Šidíš mě ty nebo nešidíš)
- ❖ *"Řekni to jinak"* – (například "Malý dům je.." nebo jinak "Domeček je..")
- ❖ *Na co to je* – dětem se předkládají předměty, obrázky nebo předřikávají názvy věcí a ony odpovídají, k čemu slouží (například koš, klíč, kladivo, kohoutek, oko).
- ❖ *Vytváření protikladů, nadřazených slov* – zpočátku pomocí obrázků, předmětů

5) Cvičení a hry zaměřené na rozvoj matematických představ

- ❖ *Předkládání dítěti prvky ze stavebnice* – dítě řadí prvky stavebnice podle velikosti, délky, šířky, barvy, tvaru (vhodná je dřevěná s různě dlouhými, širokými a velkými barevnými tvary)
- ❖ *Tvoření dvou hromádek ubíráním nebo přidáváním kostek* – dítě určuje, kde je méně a kde více kostek, vytvoří dvě stejné hromádky
- ❖ *Hry Domino, Člověče nezlob se*

6) Cvičení a hry zaměřené na rozvoj motoriky

- ❖ modelování, vytrhávání z papíru, vystřihování, sestavování řetězu z kancelářských sponek, zapínání knoflíků, zipů, patentek, háčků, zavazování tkaniček, oblékání se, oblékání panenek, navlékání korálků

Rozvoj **hrubé a jemné motoriky** je jedním z nejdůležitějších předpokladů pro zvládnutí psaní.

7) Cvičení na rozvoj grafomotoriky

- ❖ pro předškoláka jsou vhodná speciální cvičení a dbání na **správné držení psací potřeby**.
- ❖ dítě drží tužku volně mezi palcem a ukazovákem a podkládá ji prostředníčkem. Tužka má být uchopena 2 - 3 cm nad jejím hrotem. Pro podpoření správného úchopu je vhodné použít zvláštní plastové násadky na tužku nebo tužky s trojúhelníkovým průřezem
- ❖ nácvik kreslení a psaní se začíná na velké ploše (například balící papír, tabule) a postupně se plocha zmenšuje.
- ❖ před každým kresebným cvičením uvolňuje dítě ruku nějakou motorickou hrou nebo vlastním procvičením ruky a prstů (kroužením, kmitáním), případně i uvolněním ruky a prstů ve vlažné vodě v umyvadle
- ❖ základní grafomotorická cvičení realizujeme nejlépe ve spojení s říkankou, kdy je podpořena plynulost a tempo pohybu